

การนำเสนอโครงการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานระดับชาติของนักศึกษา
ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 1/2561
วันที่ 15 กันยายน 2561
ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

นโยบายเรื่องสุนัขจรจัดของกรุงเทพมหานคร : ศึกษาเปรียบเทียบ ระหว่างกรุงเทพมหานครกับเมืองชิคาโก เบญจมาศ สุนันทานาม¹, หัซซากร วงศ์สายัณห์²

^{1,2}แขนงวิชาการปกครองท้องถิ่น สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

บทคัดย่อ

เนื่องจากในปัจจุบันปัญหาของสุนัขจรจัดเป็นอีกหนึ่งปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อในแง่ลบของสังคม ทั้งในเรื่องของสาธารณสุข สุขุ โรคภัยต่าง ๆ ที่เกิดจากสุนัขจรจัดปัญหาเหล่านี้ส่งผลถึงสุขอนามัย อุบัติเหตุ และสิ่งแวดล้อม การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาถึงสภาพปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากสุนัขจรจัดในกรุงเทพมหานคร และเพื่อเปรียบเทียบนโยบายสาธารณะในท้องถิ่น เกี่ยวกับการแก้ปัญหาสุนัขจรจัดระหว่างกรุงเทพมหานครกับเมืองชิคาโก เพื่อศึกษาหาวิธีการแก้ปัญหาสุนัขจรจัดในกรุงเทพมหานครโดยมีต้นแบบมาจากเมืองชิคาโก

Stray Dog Policy of Metropolis: A comparative study between Bangkok and City of Chicago Benjamas Sunontanam¹, Hatchakorn Vongsayan²

^{1,2}Bachelor of Public Administration Program in Local Government SuanSunandhaRajabhat University

ABSTRACT

The current problem of stray dogs is another issue that affect negatively on society. In terms of public health diseases that are caused by stray dogs, these issues affect the hygiene, accident, and environment. The objectives of this study were to 1) study the problems and the effects of stray dogs in Bangkok 2) compare the policy about solving stray dogs between Bangkok and city of Chicago.

การนำเสนอโครงการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานระดับชาติของนักศึกษา

ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 1/2561

วันที่ 15 กันยายน 2561

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

บทนำ

เมื่อเอ่ยถึง "สุนัขจรจัด" หลายคนคงนึกภาพพอมโซ เนื้อตัวเหม็นสกปรก ขอบคู้ขยชะหาอาหาร อยู่ตามตรอกซอกซอย ตามชุมชนต่าง ๆ บางคนใช้วิธีไม่เหยียดเข้าใกล้เพราะกลัวอันตรายจากการถูกกัด บางคนส่งเสียงไล่ และปฏิเสธไม่ได้ว่า ที่ผ่านมาสุนัขจรจัดถูกมองว่าเป็นปัญหาสังคมที่สร้างผลกระทบต่อต่าง ๆ มากมาย ทั้งการสร้างมลภาวะทางเสียง การเห่าหอนทำความรำคาญ ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม การสร้างสิ่งปฏิกูล การถ่ายอุจจาระตามที่ต่าง ๆ รื้อคู้ขยชะหา สสภาพหมาจรจัดที่เจ็บป่วย ทрудโทรม เป็นภาพไม่ชวนมอง อุบัติเหตุที่เกิดการที่สุนัขจรจัดวิ่งข้ามถนนตัดหน้ารถเสี่ยงทำให้เกิดอุบัติเหตุบนท้องถนน สุนัขจรจัดมักจะถูกรถยนต์ หรือรถจักรยานยนต์วิ่งชนเป็นประจำนอนหลับอยู่ใต้ท้องรถหรือแม้กระทั่งนอนหลับอยู่ขอบข้างถนนก็ไม่เว้นที่จะถูกรถชน ถูกรถทับ

และที่สำคัญถูกมองเป็นพาหะทำให้เกิดโรคระบาด โดยเฉพาะโรคพิษสุนัขบ้า ซึ่งไม่เพียงส่งผลกระทบต่อด้านสาธารณสุขเท่านั้น แต่ยังส่งผลกระทบต่อด้านเศรษฐกิจอีกด้วยเพราะต้องเสียงบประมาณเพื่อจัดการกับหมาจรจัดเป็นจำนวนมาก ประเทศไทยต้องเสียเงินตราต่างประเทศไปเพื่อนำเข้าวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าทั้งในคนและสุนัขเพื่อฉีดป้องกัน และในกรณีโดนสุนัขจรจัดกัด เป็นต้น

ซึ่งกรุงเทพมหานคร ศูนย์กลางความเจริญของประเทศ และมีผู้คนหลั่งไหลจากทุกภูมิภาคเข้ามาอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น จึงก่อให้เกิดปัญหาในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านสังคม คุณภาพชีวิต ด้านสิ่งแวดล้อม รวมไปถึงปัญหาสำคัญอีกหนึ่งประการ คือ ปัญหาที่เกิดจากสุนัขจรจัด

เนื่องมาจากปัญหาสุนัขจรจัดส่งผลกระทบต่อสังคมไม่ว่าจะเป็น สุขภาพ เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ทั้งนี้แม้ว่าจะมีการพยายามที่จะแก้ไขปัญหาเรื่องสุนัขจรจัด แต่จำนวนของสุนัขจรจัดไม่มีที่ท่าว่าจะลดลง แต่กลับมีแนวโน้มว่าจะมีเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ จากผลการสำรวจจำนวนประชากรสุนัขประจำปี 2559 ของสำนักงานปศุสัตว์ทั่วประเทศพบว่า ประเทศไทยมีสุนัขมากกว่า 6.7 ล้านตัว ในจำนวนนี้เป็นสุนัขมีเจ้าของ 6.05 ล้านตัว สุนัขจรจัด 7.5 แสนตัว และจากการสำรวจในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร พบว่า มีสุนัขมากกว่า 6 แสนตัว สุนัขจรจัดในพื้นที่ต่าง ๆ กว่า 1 แสนตัว (นพ.ชวินทร์ ศิรินาค : 2559) และในปัจจุบันมีการคาดการณ์ว่าแนวโน้มของสุนัขจรจัดจะมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น เฉพาะในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครมีสุนัขทั้งหมดประมาณ 2-3 ล้านตัว โดยเป็นสุนัขจรจัดประมาณ 4 แสนตัว

ดังนั้นผู้จัดทำบทความเล็งเห็นถึงปัญหาที่เกิดจากสุนัขจรจัดจึงได้จัดทำบทความนี้ขึ้นเพื่อศึกษาถึงปัญหาและผลกระทบที่เกิดจากสุนัขจรจัดในกรุงเทพมหานคร และศึกษาถึงวิธีการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น โดยอาศัยต้นแบบจากเมืองชิคาโก รัฐอิลลินอยส์ ประเทศสหรัฐอเมริกา ที่มีกฎหมายเกี่ยวกับการจัดการสุนัขที่จริงจัง เข้มงวด ไม่ว่าจะเป็นการที่สุนัขทุกตัวต้องผ่านการจดทะเบียนสุนัข ผังไมโครชิพ ซื้อประกันสุขภาพ ยังรวมไปถึงการที่ต้องพาสุนัขไปเดินเล่นเพื่อให้สุนัขมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสถานที่พักผ่อนให้แก่สุนัข โดยเฉพาะ หากสุนัขสร้างปัญหาที่มีมาตรการลงโทษเจ้าของสุนัขด้วยการปรับเป็นจำนวนเงินที่มาก ลดหลั่นตามกรณี และมีการจัดการกับสุนัขที่ไม่มีเจ้าของด้วยวิธีที่เด็ดขาด ทำให้เมืองชิคาโกเป็นเมืองที่แทบจะไม่มีสุนัขจรจัดให้เห็น ด้วยเหตุ

การนำเสนอโครงการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานระดับชาติของนักศึกษา

ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 1/2561

วันที่ 15 กันยายน 2561

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

นี่จึงนำเมืองชิคาโกมาเป็นต้นแบบเพื่อศึกษาถึงนโยบายการแก้ปัญหาเกี่ยวกับสุนัขจรจัด เป็นต้นแบบเพื่อเรียนรู้ปัญหา เป็นตัวอย่างในการแก้ไขปัญหา นำมาเป็นแนวทางและการปรับใช้ในการแก้ไขปัญหาสุนัขจรจัดในกรุงเทพมหานครอย่างเหมาะสม

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงสภาพปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากสุนัขจรจัดในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบนโยบายสาธารณะในระดับท้องถิ่น เกี่ยวกับการแก้ปัญหาสุนัขจรจัดระหว่างกรุงเทพมหานครกับเมืองชิคาโกเพื่อศึกษาหาวิธีการแก้ปัญหาสุนัขจรจัดในกรุงเทพมหานครโดยมีต้นแบบมาจากเมืองชิคาโก

ระเบียบวิธีวิจัย

1. วิจัยเชิงเอกสาร ศึกษาข้อมูลจากเอกสารแหล่งความรู้ทางอินเทอร์เน็ต งานวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง และอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานครตามตัวบทกฎหมาย
2. การสัมภาษณ์ ใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สัมภาษณ์ถึงปัญหาที่เกิดจากสุนัขจรจัดในกรุงเทพมหานคร และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสุนัขจรจัดในกรุงเทพมหานคร

ผลการวิจัย

“สุนัข” มีส่วนร่วมในสังคมของมนุษย์เป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นสุนัขใช้งาน เช่น ใช้ต้อนฝูงปศุสัตว์ ลากเลื่อนน้ำแข็ง นำทางคนตาบอด ช่วยเหลือคนหูหนวก ตามหาและช่วยเหลือคนหลงทางหรือได้รับบาดเจ็บ ช่วยงานตำรวจ และสุนัขที่เป็นเพื่อนยามเหงา ล้วนเพิ่มความมี

ชีวิตชีวาให้แก่มนุษย์นับร้อยล้านคนทั่วโลก (DR. BRUCE FOGLE, 2540) ในปัจจุบันสุนัขกลายเป็นสัตว์เลี้ยงที่แสนน่ารักของใครหลายคน ที่ทั้งมีความน่ารัก เชื่อง เป็นมิตร ซื่อสัตย์ กตัญญู รู้คุณและหาซื้อได้ง่าย จึงทำให้สุนัขเป็นสัตว์เลี้ยงยอดนิยมในปัจจุบัน สุนัขมีหลากหลายสายพันธุ์แล้วแต่ความชอบของแต่ละบุคคล แต่ทุกวันนี้มีคนจำนวนไม่น้อยที่เลี้ยงสุนัขตามแฟชั่น สายพันธุ์ไต่ดัง มีกระแส คนก็จะไปแห่ซื้อกันมาเลี้ยง เมื่อซื้อมาเลี้ยงนั้นจะซื้อเป็นลูกสุนัขตัวเล็ก ๆ ตามธรรมดาแล้วลูกสุนัขมักจะหน้าตาน่ารักน่าเอ็นดู มีขนปุกปุยฟูรอบตัว ขอบประจบ เล่นซุกซน จึงมีการเพาะพันธุ์สุนัขขายกันอยู่ทั่วไป จนเกิดความต้องการ บางตัวเป็นสุนัขที่มีเจ้าของไปผสมพันธุ์กับสุนัขจรจัด เนื่องจากเจ้าของไม่ยอมพาไปทำหมันทำให้จำนวนของสุนัขเกิดใหม่เพิ่มขึ้นอีก และเมื่อเจ้าของเลี้ยงไม่ไหวจึงนำสุนัขเกิดใหม่นั้นไปทิ้งไว้ตามถนน หลายตัวถูกทอดทิ้งเพราะโตแล้วไม่น่ารักเหมือนก่อนคนเลิกเห่อ หรือหมดกระแส จนทำให้สุนัขเหล่านั้นกลายเป็นสุนัขจรจัด ไม่มีเจ้าของ ต้องร่อนเร่ไปตามข้างถนนหรือชุมชนต่าง ๆ นอกจากนี้ปัจจัยการเกิดของสุนัขจรจัดสามารถแบ่งได้เป็นสองประเภทหลัก ๆ คือ โดยอุบัติเหตุ และโดยเจ้าของ

ประการแรก คือ เกิดขึ้นโดยอุบัติเหตุ เช่น พลัดหลง หลุดจากบ้านแล้วกลับไม่ถูก มักพบกับสุนัขเพศผู้หนุ่มๆ ที่ออกไปติดสุนัขเพศเมีย รวมถึงเจ้าของเลี้ยงสุนัขแบบปล่อยปะละเลย มีหน้าที่ให้อาหารอย่างเดียว ไม่ได้สนใจว่าสุนัขของตนจะออกไปทำอะไรที่ไหน

ประการที่สอง คือ เกิดขึ้นโดยเจ้าของ ประเภทนี้เป็นความตั้งใจที่จะนำสุนัขออกจากบ้าน โดยตัวเจ้าของสุนัขเอง ทำให้เกิดเหตุเวทดา

การนำเสนอโครงการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานระดับชาติของนักศึกษา

ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 1/2561

วันที่ 15 กันยายน 2561

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ตกสวรรค์ขึ้น อันมีสาเหตุจากสุนัขไม่ได้สว่นน่ารัก ตั้งใจนึก มีตำหนิ ผิดพันธุ์ คลาดเคลื่อนจากความหวังเมื่อซื้อมาขณะเป็นลูกสุนัข สุนัขเจ็บไข้ได้ป่วย เจ้าของขอเบื้อการรักษาเยียวยา รวมถึงเรื่องภาระและค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น สุนัขมีนิสัยไม่เหมาะสม มักพบว่าเป็นสุนัขดุร้ายอันตรายเลี้ยงไม่ไหว จำเป็นต้องทิ้งไป และประชากรสุนัขล้นบ้าน โดยเจ้าของสุนัขไม่ได้วางแผนครอบครัวสุนัขในบ้าน ผลกระทบเดียวเดียวก็ขยายพันธุ์จนล้นหลาม เกินกว่าจะเลี้ยงดูไหว ทำให้ต้องจัดการขับออกไปเป็นสุนัขจรจัดจนทำให้สุนัขกลายเป็นปัญหาเรื้อรังส่งผลกระทบต่อสังคม

ปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากสุนัขจรจัดในกรุงเทพมหานคร

กรุงเทพมหานคร เมืองหลวงของประเทศที่มีความเจริญรุ่งเรือง เป็นทั้งศูนย์กลางของการปกครองและศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ แต่ความเจริญของเมืองนั้นเป็นเสมือนเหรียญสองด้าน เมื่อมีความเจริญมากเมืองก็จะดึงดูดคนเข้ามา เป็นเหตุทำให้ผู้คนจากทั่วสารทิศจากทุกภูมิภาคของประเทศหลั่งไหลเข้ามาอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครอย่างหนาแน่น ส่งผลทำให้เกิดปัญหาสังคมในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นในด้านคุณภาพชีวิต หรือสิ่งแวดล้อม และปัญหาสุนัขจรจัด ก็เป็นปัญหาที่สำคัญประการหนึ่งที่ส่งผลกระทบต่อกรุงเทพมหานครเพราะในปัจจุบันสุนัขจรมีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ สุนัขจรจัดจำนวนมากเหล่านี้ได้ก่อให้เกิดปัญหาที่มีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของคนในสังคม ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สภาพแวดล้อมและสาธารณสุข

จากการลงพื้นที่ที่สัมภาษณ์ผู้คนที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร ว่าพวกเขาคิดเห็นอย่างไรกับสุนัขจรจัดที่พบเห็นอยู่เป็นประจำ พวกเขา

บางส่วนคิดว่าสุนัขจรจัดเป็นเพื่อนร่วมโลกที่สมควรได้รับการเหลียวแลเอาใจใส่ พวกมันจากความไม่รับผิดชอบต่อสังคมและชีวิตสัตว์ของเจ้าของสุนัขที่ขาดสำนึก แต่สุนัขจรจัดก็เป็นปัญหาที่ต้องรีบแก้ไข เป็นปัญหาของคนเมืองที่ทุกคนต้องร่วมกันแก้ไขเป็นหน้าที่ของหน่วยงานของกรุงเทพมหานครเพียงอย่างเดียว เพราะสุนัขจรจัดเป็นตัวนำโรคร้าย คือ โรคพิษสุนัขบ้า ซึ่งทำให้ถึงตาย จึงต้องควบคุมดูแลอย่างจริงจัง แต่ก็มีบางส่วนที่จะเลือกไม่ใส่ใจข้างมันไม่สนใจ ไม่อยากยุ่งเกี่ยว เสียเวลา เสียสตางค์ ไม่ใช่ธุระของตนแล้วคนกรุงเทพฯทำอะไรกับหมาจรจัดบ้าง บางคนช่วยให้ข้าว ให้น้ำ สุนัขจรจัดบางส่วนมีคนพาไปรับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า พาไปทำหมัน คุมกำเนิด ช่วยเหลือนำไปเลี้ยงดูไว้เอง หากพวกมันเจ็บป่วยก็พาไปหาหมอ แต่ก็เพียงส่วนน้อยเท่านั้น ถึงอย่างไรก็ยังมีอีกบางส่วนที่เสี่ยงตะโกนไล่หรือไล่เตะเมื่อพบเห็น ว่าเกะกะ แฉงให้เจ้าหน้าที่มาจับไปทำลาย เก็บเศษอาหารและถังขยะอย่างมิดชิด จนสุนัขขูดคู้ยไม่ได้ หรือบางคนถึงขั้นวางยาเบื่อเมื่อเข้ามาบริเวณในชุมชน

ดังนั้นถึงแม้ว่าจะมีผู้คนคิดว่าสุนัขจรจัดเป็นเพื่อนร่วมโลกที่น่าเห็นใจ บางคนพาไปฉีควัคซีน พาไปหาหมอยามเจ็บป่วย หรือบางส่วนที่คอยขับไล่หรือรุนแรงถึงขั้นทำให้เสียชีวิต แต่ก็ปฏิเสธไม่ได้ว่าพวกเขาส่วนใหญ่คิดว่า สุนัขจรจัดเป็นปัญหาสำคัญที่สมควรได้รับการแก้ไขเป็นอย่างยิ่ง และต้องการให้หน่วยงานที่รับผิดชอบอย่างกรุงเทพมหานครเข้ามาจัดการปัญหาสุนัขจรจัดนี้อย่างจริงจัง

ซึ่งปัญหาสุนัขจรจัดส่งผลกระทบต่อสุขภาพของคนโดยตรงคือโรคร้ายแรงที่กระทบต่อสุขภาพของคนโดยตรง

การนำเสนอโครงการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานระดับชาติของนักศึกษา

ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 1/2561

วันที่ 15 กันยายน 2561

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

และปรากฏชัดว่าเป็นผลมาจากสุนัข คือ โรคพิษสุนัขบ้า

โรคพิษสุนัขบ้า เป็นโรคที่เกิดจากเชื้อไวรัสชื่อ Rabiesไวรัสชนิดนี้พบว่ามีก่อกำเนิดอยู่ในระบบประสาทมากที่สุด โดยจะทำให้สุนัขที่ติดเชื้อมีอาการทางประสาท หรือเสมือนเป็นบ้า ซึ่งไวรัสชนิดนี้ยังสามารถติดต่อมนุษย์และสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมอื่นได้ เชื้อไวรัสสามารถปรากฏในน้ำลายสุนัขก่อนและระหว่างอาการของโรค สุนัขที่ป่วยเมื่อเชื้อเริ่มปรากฏในน้ำลายก็จะสามารถแพร่เชื้อเรื่อยไปจนกระทั่งตาย มีรายงานพบว่าสุนัขมีอาการผิดปกติแต่สามารถแพร่เชื้อไวรัสโรคพิษสุนัขบ้าผ่านทางน้ำลายเป็นระยะ ๆ และสุนัขสามารถแพร่เชื้อผ่านทางน้ำลายได้นานถึง 14 วันก่อนแสดงอาการของโรค อาการของโรคพิษสุนัขบ้าจำแนกออกได้เป็นสองลักษณะ คือ แบบที่แสดงพฤติกรรมดุร้าย และแบบอาการซึมเศร้า

โรคพิษสุนัขบ้านี้จัดเป็นโรคร้ายแรงไม่สามารถรักษาให้หายได้แต่สามารถป้องกันได้ด้วยการฉีดวัคซีน ไม่ว่าจะมนุษย์หรือสัตว์ หากติดเชื้อโรคพิษสุนัขบ้าและแสดงอาการของโรคแล้ว ต้องเสียชีวิตทุกราย และที่สำคัญคือมากกว่าร้อยละ 96 ของมนุษย์ที่เป็นโรคนี้ได้รับเชื้อโดยมีสุนัขเป็นพาหะหลัก การแพร่เชื้อส่วนใหญ่นอกจากผ่านทางน้ำลายแล้ว ยังมีอีกส่วนที่สามารถแพร่เชื้อผ่านระบบทางเดินหายใจ ซึ่งกรณีหลังนี้จะเกิดขึ้นน้อยมาก การติดเชื้อโรคพิษสุนัขบ้ามักเกิดขึ้นหลังจากการถูกสุนัขที่มีเชื้อในน้ำลายกัด โดยมากกว่าร้อยละ 90 ของผู้เสียชีวิตด้วยโรคพิษสุนัขบ้ามีสาเหตุมาจากการถูกสุนัขกัด แต่กลับพบว่ากว่าร้อยละ 80 ของผู้ที่ถูกสุนัขกัดจะไม่สามารถติดตามสุนัขที่กัดเมื่อดูว่าสุนัขยังมีชีวิตอยู่หรือไม่ เนื่องจากสุนัขเหล่านั้นมักหลบหนีไป เป็นเหตุให้

ไม่สามารถนำสุนัขมาตรวจหาโรคพิษสุนัขบ้าได้ (คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547 : 16-17)

มีการเผยแพร่ทางระบาดวิทยาในการเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า ระบุว่าสถานการณ์โรคพิษสุนัขบ้าในประเทศไทย พบผู้ป่วยและเสียชีวิตสูงสุดในปี จำนวน 370 ราย หลังจากนั้นแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยพบผู้ป่วยน้อยกว่าปีละ 10 ราย ตั้งแต่ปี 2554-2558 พบผู้ป่วย และเสียชีวิตด้วยโรคพิษสุนัขบ้าจำนวน 8, 4, 7, 6 และ 5 ราย ตามลำดับ แต่ในปี 2559 พบว่าผู้ป่วยและเสียชีวิตด้วยโรคนี้เพิ่มขึ้นเป็น 14 ราย ซึ่งสูงสุดในรอบซึ่งสูงสุดในรอบ 8 ปี และลดลงเหลือ 11 ราย ในปี 2560 เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ป่วยและเสียชีวิตด้วยโรคพิษสุนัขบ้าปี 2559 พบว่า 11 รายจาก 14 ราย หรือร้อยละ 79 ขาดความตระหนักถึงโรคพิษสุนัขบ้า ไม่มีการล้างทำความสะอาดแผล ไม่ได้ไปสถานรักษาพยาบาลทันทีหลังถูกกัด และเมื่อทบทวนข้อมูลย้อนหลัง ผู้เสียชีวิตระหว่างปี 2555-2560 จำนวน 45 ราย พบว่าประมาณร้อยละ 90 ของผู้เสียชีวิตด้วยโรคพิษสุนัขบ้าไม่ได้เข้ารับการรักษาที่สถานพยาบาลใด ๆ เลยหลังสัมผัสสัตว์ที่สงสัย

ทั้งนี้โรคพิษสุนัขบ้า (Rabies) เรียกกันอีกชื่อ ว่า โรคกลัวน้ำ เป็นโรคติดเชื้อจากไวรัสที่มีสาเหตุจากการถูกสัตว์ที่ติดเชื้อกัดหรือข่วน และไม่ใช่นสุนัขเท่านั้นที่สามารถแพร่กระจายเชื้อมาสู่คนได้ สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมชนิดใดก็ตามล้วนสามารถส่งผ่านเชื้อพิษสุนัขบ้ามาสู่คน ไม่ว่าจะ เป็น วัว ม้า แมว เกะ สุนัข รวมถึงสัตว์ป่าทั้งหลาย เมื่อติดเชื้อแล้วหากไม่ได้รับวัคซีนอย่างทันที่ โอกาสเสียชีวิตก็แทบจะมากถึง 100% (สำนักกระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค, 2561)

การนำเสนอโครงการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานระดับชาติของนักศึกษา

ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 1/2561

วันที่ 15 กันยายน 2561

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

การควบคุมควบคุมโรคพาสุนัขบ้าและการจัดการปัญหาสุนัขจรจัด ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ ทั้งในด้านค่าใช้จ่ายของบุคคลและของ รัฐ ในส่วนของการควบคุมโรคนี้ แม้ว่าแนวโน้มการตายจากโรคพิษสุนัขบ้าจะลดลงเป็นลำดับ แต่จำนวนผู้ที่มารับการฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันหลังจากที่ถูกสุนัขกัดยังคงอยู่ในระดับสูง ซึ่งค่าใช้จ่ายนั้นอาจพิจารณาได้ในสองลักษณะ คือ ลักษณะที่หนึ่ง ค่าใช้จ่ายทางตรง อาจเรียกว่าเป็นค่าใช้จ่ายจากการจัดบริการและการรับบริการทางการแพทย์ ซึ่งค่าใช้จ่ายในการบริการ ได้แก่ ค่าผลิตรัดวัคซีน ค่านำเข้าวัคซีน ค่าเครื่องมืออุปกรณ์ทางการแพทย์และเวชภัณฑ์ เงินเดือนหรือค่าจ้างบุคลากรทางการแพทย์ เป็นต้น ส่วนค่าใช้จ่ายส่วนบุคคลนั้น ได้แก่ ค่ายา ค่าเดินทางมารับการรักษา และลักษณะที่สองค่าใช้จ่ายทางอ้อม ได้แก่ การที่ไม่สามารถทำงานได้ตามปกติในกรณีที่เกิดการเจ็บป่วยจากโรคพิษสุนัขบ้า หรือ การเสียชีวิตก่อนวัยอันควร ทำให้สูญเสียรายได้ที่ควรจะได้รับ

ในส่วนของการจัดการกับสุนัขจรจัดนั้น รัฐบาลและกรุงเทพมหานครต้องใช้งบประมาณเป็นจำนวนมาก เพื่อดำเนินงานในการแก้ไขปัญหาสุนัขจรจัดและโรคพิษสุนัขบ้า ไม่ว่าจะเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการกับสุนัข และวัคซีนป้องกันและเวชภัณฑ์ เช่น ไมโครชิป ปลอกคอสุนัข เวชภัณฑ์สำหรับทำหมัน การหาพื้นที่ที่ใช้เป็นสถานที่เลี้ยงดู และค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงสุนัขที่นำมารวมกันไว้ที่สถานที่เลี้ยงดูสุนัขจรจัด จากข้อมูลของกองสัตวแพทย์สาธารณสุข สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร แสดงให้เห็นว่า การดูแลสุนัขจรจัดมีค่าใช้จ่ายสูงมาก เฉพาะค่าอาหารสำหรับสุนัขจรจัดนั้น มีค่าใช้จ่ายวันละประมาณ 8 บาท

ต่อตัวหรือตลอดชีวิต (เวลา 3-5 ปี) ประมาณ 10,000 บาทต่อตัว

จะเห็นได้ว่า การมีสุนัขจรจัดอยู่ทั่วไปในเขตกรุงเทพมหานครนั้น ได้ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและเป็นปัญหาในอีกหลายประเด็น ซึ่งประเด็นปัญหาทางเศรษฐกิจก็เป็นอีกประเด็นหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างมาก การมีสุนัขจรจัดจำนวนมากในกรุงเทพมหานครส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจทั้งระดับจุลภาคและในระดับมหภาค โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้จ่ายงบประมาณของรัฐจำนวนมากในการควบคุมจำนวนสุนัข เช่น การทำหมัน อีกทั้งวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าจะต้องนำเข้าจากต่างประเทศจึงมีราคาค่อนข้างสูง (คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547 : 59-64)

นอกจากค่าใช้จ่ายที่กล่าวมาแล้ว ยังมี การสูญเสียในเรื่องภาพลักษณ์ในด้านการท่องเที่ยวจากสายตาของชาวต่างชาติ โดยในแต่ละปีประเทศไทยมีรายได้จากการท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก ซึ่งรัฐบาลได้พยายามส่งเสริมและสนับสนุนเพื่อให้ชาวต่างชาติเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย อันจะเป็นการดึงดูดเงินต่างประเทศเข้ามาและเป็นหนทางหนึ่งในการยกมาตรฐานทางเศรษฐกิจให้กับประเทศ แต่การมีสุนัขจรจัดเป็นจำนวนมากได้ส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของประเทศและการท่องเที่ยว ความไม่มั่นใจในความปลอดภัยจากการถูกสุนัขกัดและความสกปรกของท้องที่ อาจเป็นเหตุให้ชาวต่างประเทศที่ต้องการมาท่องเที่ยวในเมืองไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรุงเทพมหานคร เปลี่ยนใจไปท่องเที่ยวในประเทศอื่นที่มีความปลอดภัยมากกว่าแทน นอกจากนี้

การนำเสนอโครงการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานระดับชาติของนักศึกษา

ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 1/2561

วันที่ 15 กันยายน 2561

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ภาพลักษณ์เหล่านี้อาจส่งผลกระทบต่อ การเข้ามาลงทุนของนักลงทุนชาวต่างชาติอีกด้วย

ในส่วนประเด็นปัญหาด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมนั้น เป็นที่ชัดเจนว่าสิ่งใดก็ตามที่มีปัญหากระทบถึงคนในสังคมกลุ่มหนึ่งหรือหลายกลุ่ม ย่อมต้องถูกจัดอยู่ในกลุ่มปัญหาสังคม ทำนองเดียวกับปัญหาสุขนัชรจัดนั้นได้ถูกจัดอยู่ในปัญหาสังคมด้วย เนื่องจากสุขนัชรจัดได้สร้างปัญหาที่กระทบกระเทือนต่อคนในสังคมหลายประเด็นรวมไปถึงเรื่องของอันตรายที่เกิดจากความก้าวร้าวของสุขนัชบางตัว การก่อเสียงเห่าหอน หรือการเดินกีดขวางการจราจรทำให้เกิดอุบัติเหตุอยู่บ่อย ๆ นอกจากตัวสุขนัชที่สร้างปัญหาให้กับสังคมแล้ว บางครั้งเจ้าของสุขนัชหรือผู้ที่ให้ความเอ็นดูเลี้ยงดูสุขนัชก็มักจะมีประเด็นความขัดแย้งกับกลุ่มคนที่ไม่ชอบสุขนัชอยู่บ่อย ๆ ทั้งในเรื่องของการแจ้งจับสุขนัชรจัดต่อกรุงเทพมหานคร หรือการได้รับความรำคาญจากสุขนัชรจัด ทำให้กลุ่มคนที่รักสุขนัชประณามคนกลุ่มนี้ว่าไร้ความเมตตา เกิดเป็นประเด็นความขัดแย้งของกลุ่มคนในสังคมหรือในชุมชนขึ้นได้

ความปลอดภัยในการสัญจรของประชาชนและนักท่องเที่ยว การที่สุขนัชรจัดขาดเจ้าของขาดการอบรมเลี้ยงดูที่ดี ทำให้สุขนัชรจัดบางส่วนไม่เป็นมิตรกับมนุษย์และอาจก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้สัญจรไปมา จากการเห่าหอน การวิ่งไล่กัด หรือการกีดกันนอกจากนี้สุขนัชรจัดอาจกีดขวางทางสัญจรไปมา เข้าไปเดินเกาะเกาะในถนน หรือวิ่งตัดหน้ารถยนต์ซึ่งในหลายกรณีนั้น เป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุทางจราจร หรืออาจกล่าวได้ว่าสุขนัชรจัดมีส่วนสร้างปัญหาสังคมด้านความปลอดภัยในการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชน นอกจากนี้ผู้ที่อาศัยอยู่ใน

กรุงเทพมหานครจะได้รับผลกระทบดังกล่าวแล้วนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศก็มีความหวาดระแวงถึงภัยจากสุขนัชรจัดและโรคพิษสุนัขบ้าเช่นกัน โดยจะเห็นได้ว่าเอกสารแนะนำการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้รวมเอาโรคพิษสุนัขบ้าเป็นโรคอันตรายสำหรับนักท่องเที่ยว และมีคำเตือนให้นักท่องเที่ยวหลีกเลี่ยงจากการสัมผัสหรือการเข้าใกล้สุขนัชรจัด

หากปัญหาสุขนัชรจัดและโรคพิษสุนัขบ้าไม่ได้รับการแก้ปัญหาอย่างจริงจังแล้วนั้น ย่อมส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของกรุงเทพมหานครและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ความไม่เป็นระเบียบ สิ่งปฏิกูล และเหตุเดือดร้อนรำคาญ สุขนัชรจัดส่วนหนึ่งในสภาพที่นำผลล้นเสว เช่น เป็นโรคเรื้อน พิกการ ผอมหรือมีกลิ่นเหม็น ทำให้ไม่เจริญตาเจริญใจต่อผู้ที่พบเห็น นอกจากนี้สุขนัชรจัดยังมีการขับถ่ายไม่เป็นทาง ทำให้ทางเท้าสกปรก เป็นที่น่ารังเกียจ นอกจากนี้มูลสุขนัชยังเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดก๊าซแอมโมเนียและซัลเฟอร์ไดออกไซด์อันก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม

การดำรงชีวิตของสุขนัชจัดเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่น่าไปสู่ปัญหา ด้วยเหตุผลที่สุขนัชรจัดต้องอาศัยอาหารจากผู้ที่มาให้หรือหากินจากบริเวณที่มีเศษอาหาร หรือกองขยะจึงทำให้พื้นที่ในชุมชนวัด ตลาด ร้านอาหารหรือแหล่งท่องเที่ยวหลายแห่งในกรุงเทพมหานครเหล่านี้อยู่ในสถานที่ที่ไม่สะอาด ไม่น่าดู ยิ่งไปกว่านั้น ขยะที่เคลื่อนกลาดจากการรื้อขยะของสุขนัชยังเป็นการเพิ่มภาระงานในการจัดเก็บขยะและการรักษาความสะอาดของกรุงเทพมหานคร นอกจากนี้ปัญหาดังกล่าวข้างต้นแล้ว สุขนัชเป็นสัตว์สังคมจึงมักอยู่รวมกันเป็นฝูง จึงก่อให้เกิดความรำคาญจากการเห่าหอนและ

การนำเสนอโครงการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานระดับชาติของนักศึกษา

ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 1/2561

วันที่ 15 กันยายน 2561

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

การกีดกัน และสุนัขจรจัดยังก่อให้เกิดปัญหา ความขัดแย้งระหว่างประชาชนอันเนื่องมาจาก ทัศนคติที่แตกต่างเกี่ยวกับสุนัขจรจัด

โดยเหตุปัญหามานุษยชาติและการควบคุมโรค พิษสุนัขบ้าเป็นปัญหาที่เรื้อรังและยังไม่สามารถ แก้ไขได้ ประกอบกับสภาพความเป็นเมือง กระแส โลกาภิวัตน์ กระแสความคิดเกี่ยวกับสิทธิ มนุษยชนจนถึงสิทธิและการควรได้รับการ คำนึงของสัตว์ยังก่อให้เกิดปัญหาความแตกต่าง ทางแนวคิดและแนวปฏิบัติที่เพิ่มขึ้นระหว่างกลุ่ม ประชากรกลุ่มหนึ่ง ซึ่งเป็นกลุ่มที่เมตตาสัตว์ ยึดมั่นในคำสอนของศาสนา และกลุ่มพิทักษ์สัตว์ ที่เน้นสิทธิและเสรีภาพของสัตว์ กับกลุ่มที่เน้น ทางเลือกในการจัดปัญหาโดยการกำจัดสุนัข

อำนาจหน้าที่ตามตัวบทกฎหมายและ นโยบายของกรุงเทพมหานครในการแก้ไข ปัญหาสุนัขจรจัด

กรุงเทพมหานครมีสุนัขจรจัดจำนวนมาก สำหรับการควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า ในระยะแรก ๆ นั้น มีการกำจัดสุนัขจรจัดโดยวิธีวางยาเบื่อด้วย เหยื่อ กรุงเทพมหานครได้มุ่งเน้นไปที่การลด ปริมาณสุนัขจรจัดด้วยวิธีการทำลายหรือฆ่าสุนัขที่ จับได้ตามที่สาธารณะ ซึ่งการทำลายสุนัขจร จัดเป็นวิธีที่คนไทยส่วนใหญ่ไม่ยอมรับ กรุงเทพมหานครจึงถูกต่อต้านจากประชาชน เมื่อ เข้าไปจับสุนัขจรจัดตามคำร้องเรียน รวมทั้งมี หนังสือคัดค้านวิธีการทำลายสุนัขจรจัดมา อย่างต่อเนื่อง ยิ่งไปกว่านั้นถึงแม้จะมีการทำลาย สุนัขเพิ่มขึ้นทุกปี แต่จำนวนสุนัขเกิดใหม่ก็มีมาก ขึ้นทุกปีเช่นกัน

เพราะเหตุนี้กระทรวงสาธารณสุขจึงได้ ตราพระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. 2535 ขึ้น พระราชบัญญัติฉบับนี้ ได้กำหนดให้จับสุนัข

จรจัดมากกักขังเป็นเวลา 5 วันเพื่อขยายเวลาให้ เจ้าของมีเวลามาขอรับสุนัขคืน โดยพระราชบัญญัติ ฉบับดังกล่าวถือเป็นเครื่องมือสำคัญประการหนึ่ง ที่ใช้ในการดำเนินงานควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า ซึ่งมี สาระสำคัญ คือ การมุ่งให้สุนัขทุกตัวต้องได้รับ การฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า และให้มี การทำเครื่องหมายให้กับสุนัขที่ได้รับการฉีดวัคซีน แล้ว ทั้งยังต้องรายงานให้เจ้าพนักงานทราบ ภายในเวลา 24 ชั่วโมง หากมีสัตว์ใดที่ถูกสัตว์อื่น ซึ่งสงสัยว่าเป็นโรคพิษสุนัขบ้ากัดและต้องเฝ้า ติดตามอาการสัตว์นั้นอีกเป็นระยะเวลา 6 เดือน โดยห้ามจำหน่ายจ่ายโอนสัตว์ดังกล่าว เพื่อ ป้องกันการแพร่ระบาดของโรคพิษสุนัขบ้า

ต่อมามีการเปลี่ยนแปลงแนวนโยบายที่ใช้ใน การลดจำนวนสุนัขจรจัด โดยมีความพยายามใน การลดการใช้วิธีการใน “การกำจัด” และเพิ่ม ระดับในการใช้วิธีการใน “การกำจัด” แทนโดยมี การรณรงค์ให้ทำหมันและฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษ สุนัขบ้าให้กับสุนัขจรจัดแทนการนำสุนัขจรจัดนั้น ไปทำลาย ซึ่งการใช้วิธีการในการทำหมัน คุมกำเนิดแทนวิธีการในการทำลายนี้ เป็นวิธีที่ นักวิชาการเสนอแนะเพื่อจะช่วยลดการเพิ่ม จำนวนสุนัขจรจัด โดยในระยะแรก ให้ใช้วิธีการ ฉีดฮอร์โมนคุมกำเนิด แม้จะเป็นการคุมกำเนิด แบบชั่วคราวแต่สามารถทำได้ง่ายโดยการฉีด ฮอร์โมนเข้ากล้ามเนื้อ ทั้งยังมีการริเริ่มการสร้างที่ เลี้ยงดูสุนัขจรจัดและโครงการหาบ้านใหม่ให้กับ สุนัขเหล่านี้ โดยมีการคัดสุนัขที่มีลักษณะดีไปปรับ การฝึกฝนระยะหนึ่ง แล้วมอบให้ประชาชนที่ ต้องการสุนัขรับไปเลี้ยงดูต่อไปโดยไม่ต้องเสีย ค่าใช้จ่ายในการซื้อหา ในอดีตดำเนินเป็นโครงการ รณรงค์หาบ้านใหม่ให้หมาเทศ พร้อมให้บริการ ตรวจรักษาสุนัขเหล่านั้นที่ประชาชนรับไป (ใน

การนำเสนอโครงการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานระดับชาติของนักศึกษา

ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 1/2561

วันที่ 15 กันยายน 2561

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

กรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพ) ซึ่งมีประชาชนสนใจมารับสุนัขไปอุปการะจนถึงปัจจุบันนี้ รวมถึงในกรณีที่สุนัขจรจัดตัวใดมีพฤติกรรมก้าวร้าวอยู่ที่เดิมแล้วมักสร้างปัญหา จะนำมาเลี้ยงดูที่สถานพักพิงสุนัขจรจัดของกรุงเทพมหานคร เพื่อลดเหตุเดือดร้อนรำคาญ กัดทำร้ายประชาชนที่สัญจรในที่สาธารณะ ลطمลภาวะทั้งทางเสียง กลิ่นจากมูลสุนัข

ซึ่งในปัจจุบันมีศูนย์พักพิงสุนัขจรจัด อยู่ทั่วประเทศ และศูนย์ควบคุมสุนัขจรจัด อยู่ที่จังหวัดอุทัยธานี ศูนย์ควบคุมสุนัขจรจัด เขตประเวศนั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อรองรับสุนัขที่ถูกร้องเรียนว่าสร้างปัญหาในพื้นที่สาธารณะ คินสุนัขให้เจ้าของที่สุนัขหาย ส่งเสริมให้สุนัขมีผู้ขอไปอุปการะ กักสุนัขไว้เพื่อการสังเกตอาการโรคพิษสุนัขบ้า รวมถึงกักกันโรคเพื่อส่งต่อสุนัขไปยังศูนย์พักพิงสุนัขจรจัด จังหวัดอุทัยธานีอีกด้วย เพื่อรองรับสุนัขที่ส่งต่อมาจากศูนย์ควบคุมสุนัขประเวศ ส่งเสริมให้สุนัขมีผู้ขอไปอุปการะ โดยการฝึกสอนสุนัขเพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของสุนัขจรจัด นอกจากนี้ยังมีคลินิกรักษาสัตว์เพื่อให้บริการสุนัขในศูนย์ และบริการสัตว์เลี้ยงท้องถิ่น แต่การตั้งศูนย์พักพิงสุนัข จังหวัดอุทัยธานีนี้ยังมีปัญหาบางประการ เนื่องจากตั้งอยู่ไกลกรุงเทพมหานคร ทำให้มีความยุ่งยากในการติดต่อสื่อสาร และบริหารจัดการจากส่วนกลาง

การแก้ไขปัญหาสุนัขจรจัดจะต้องดำเนินการหลายวิธีไปพร้อม ๆ กัน รวมถึงการผ่าตัดทำหมันสุนัขจรจัดให้หมดสิ้น หรือมากที่สุดในระยะเวลานั้นๆ ทั้งนี้ต้องไม่มีการเพิ่มสุนัขจรจัดจากการปล่อยสุนัขเลี้ยง ซึ่งจะสามารถทำได้ด้วยการใช้ระเบียบควบคุมการเลี้ยงสุนัขอย่างจริงจัง พร้อมทั้งเร่งรณรงค์ส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้

ความเข้าใจและมีส่วนร่วมในการแก้ไขด้วยจิตสำนึกว่าเป็นภาระหน้าที่ที่ร่วมกัน ทั้งนี้ เพื่อให้บรรลุแนวทางดังกล่าวที่กำหนดไว้ จึงได้มีการรณรงค์ภายใต้โครงการ แก้ไขปัญหาสุนัขจรจัด และโรคพิษสุนัขบ้าในกรุงเทพมหานครในปี พ.ศ. 2545 วัตถุประสงค์หลังของโครงการ คือ หยุดการแพร่พันธุ์ของสุนัขจรจัด โดยการรณรงค์ผ่าตัดทำหมันสุนัขจรจัดทั้งหมด หรือเกือบทั้งหมดในระยะเวลาสั้นเท่าที่จะทำได้ เพื่อให้จำนวนสุนัขจรจัดคงที่แล้วค่อยๆ ลดจำนวนลงจากการตายตามธรรมชาติจนหมดไปไปในที่สุด นอกจากนี้ ยังมีความพยายามดำเนินการเพื่อควบคุมสุนัขที่มีเจ้าของมิให้กลายเป็นสุนัขจรจัด โดยกรุงเทพมหานครมีแนวคิดที่จะระเบียบ กฎข้อบังคับ เพื่อควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสุนัขมีเจ้าของ ด้วยการทำทะเบียนสุนัขเลี้ยง ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการทำทะเบียนสุนัขสามารถนำมาเป็นแนวทางในการวางแผนดำเนินการควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าและแก้ไขปัญหาสุนัขจรจัดอย่างเป็นระบบและบรรลุผลสำเร็จ จึงได้มีการจัดทำ ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครว่าด้วยการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์พ.ศ.2545 ซึ่งออกตามคามในมาตรา 29 ของพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 โดยมีสาระสำคัญ คือ กำหนดให้กรุงเทพมหานครเป็นเขตควบคุมการเลี้ยงหรือการปล่อยสุนัขซึ่งเป็นสัตว์ควบคุม โดยจะต้องมีการขึ้นทะเบียน ซึ่งหมายถึงการจดและทำทะเบียนให้กับสุนัขและนำเอกสารเกี่ยวกับสุนัขที่มีการจดทะเบียนแล้วไปขอทำ “บัตรประจำตัวสุนัข” โดยเจ้าของสุนัขต้องนำสุนัขไปขึ้นทะเบียนภายใน 1 ปี นับแต่วันที่ประกาศใช้ทะเบียนฉบับนี้และผ่อนผันให้ในกรณีสุนัขเกิดก่อนวัยครบกำหนด 1 ปี และมีอายุไม่เกิน 60 วัน หลังระเบียบประกาศใช้ การย้ายที่

การนำเสนอโครงการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานระดับชาติของนักศึกษา

ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 1/2561

วันที่ 15 กันยายน 2561

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ของสุนัข สุนัขเกิดใหม่ สุนัขตาย สุนัขหายหรือ การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ภายในเอกสารการขึ้น ทะเบียนสุนัขหรือบัตรประจำตัวสุนัขเจ้าของสุนัข ต้องยื่นคำขอเปลี่ยนแปลงหลักฐาน หรือกรณีมีการเปลี่ยนผู้เลี้ยงหรือเปลี่ยนเจ้าของจะต้องไป แจ้งที่สำนักงานเขตในพื้นที่หรือหน่วยงานที่ได้ขึ้น ทะเบียนสุนัขไว้ภายใน 30

วันการจดทะเบียนสุนัขดังกล่าวมีเป้าหมาย เพื่อควบคุมวิธีการเลี้ยงสุนัขของประชาชนให้ดูแล เอาใจใส่และรับผิดชอบต่อสุนัขที่ตนเลี้ยงไว้ไม่ ปล่อยให้กลายเป็นสุนัขจรจัด ทั้งนี้ ระเบียบ ดังกล่าวยังมีการกำหนดเรื่องการนำสุนัขออกนอก สถานที่เลี้ยง โดยเจ้าของสุนัขต้องพกบัตร ประจำตัวสุนัขตลอดเวลา ทั้งยังต้องควบคุมสุนัข ด้วยเครื่องควบคุมสุนัขที่แข็งแรงพอที่จะหยุดยั้งมิ ให้สุนัขทำร้ายผู้อื่น หรือทำความเสียหายให้เกิด กับสิ่งของสาธารณะหรือของบุคคลอื่นได้ทันเวลาที่

ในกรณีที่สุนัขควบคุมเป็นพิเศษ ซึ่งเป็นสุนัข ชนิด “พันธุ์ดุ” ต้องมีอุปกรณ์และตะกร้อสวม ครอบปากสุนัข และผูกสายจูงที่แข็งแรง โดยผู้จับ สายลากจูงจะต้องจูงสุนัขห่างไม่เกิน 50 เซนติเมตร ตลอดเวลา และห้ามบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี นำสุนัขควบคุมพิเศษออกนอกสถานที่เลี้ยง หาก ฝ่าฝืนมีโทษ ปรับไม่เกิน 5,000 บาท อย่างไรก็ตาม ระเบียบกรุงเทพมหานครในการควบคุมการ เลี้ยงหรือการปล่อยสุนัข พ.ศ. 2545 ก็มีได้ นำมาใช้ในทางปฏิบัติเนื่องจากถูกท้วงติงจาก คณะกรรมการกฤษฎีกาในเรื่องกระบวนการและ ผู้รับผิดชอบ ดังนั้นในการออกระเบียบจึงต้อง กลับไปดำเนินการใหม่ทั้งหมด

เนื่องจากสุนัขจรจัดนั้น ส่วนหนึ่งเกิดจาก สุนัขบ้านที่เจ้าของขาดการดูแลเอาใจใส่ดูแล ปล่อยให้มีลูกมากเกินความต้องการหรือเนื่องจาก

เป็นสุนัขที่มีนิสัยไม่ดีไม่เป็นที่ต้องการของเจ้าของ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน กรุงเทพมหานครแก้ไขปัญหาสุนัขจรจัดด้วยการจับมาทำหมัน และอีก ส่วนหนึ่งนำมาเลี้ยงดู แต่ไม่สามารถจับสุนัขจรจัด นำมาเลี้ยงดูได้หมดทุกตัว เนื่องจากสุนัขจรจัดใน ที่สาธารณะมีจำนวนเพิ่มขึ้นตลอดเวลา เพื่อ ควบคุมสุนัขจรจัดมิให้มีจำนวนเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ และลดการก่อเหตุเดือดร้อนรำคาญจึงเป็นที่มา ของการออก”ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง การควบคุมการเลี้ยงหรือการปล่อยสุนัข พ.ศ. 2548 และ “ระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยการ ควบคุมการเลี้ยงหรือการปล่อยสุนัข พ.ศ. 2550” โดยให้เจ้าของสุนัขนำสุนัขเลี้ยงของตนรับการจด ทะเบียน ซึ่งมีนัยสำคัญตามข้อบัญญัติฯ ในเรื่อง การจัดสถานที่เลี้ยงตามความเหมาะสมเลี้ยงตาม จำนวนที่เลี้ยงได้ ควบคุมสุนัขมิให้ก่อเหตุ เดือดร้อนรำคาญ หรือมิให้สุนัขออกนอกสถานที่ เลี้ยงโดยปราศจากการควบคุม จัดให้มีการสร้าง เสริมภูมิคุ้มกันโรคในสุนัขเพื่อป้องกันอันตราย จากเชื้อโรคที่เกิดจากสุนัขมาสู่คน

จากการออกข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสุนัข พ.ศ. 2548 และระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยการควบคุม การเลี้ยงหรือปล่อยสุนัข พ.ศ. 2550 กรุงเทพมหานคร ต้องการโน้มน้าวให้ประชาชนรับรู้ถึงข้อดีของ การจดทะเบียนสุนัข แต่ถ้ามีประชาชนรายใด ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามข้อบัญญัติฯ และสุนัขของ เขาก่อเหตุเดือดร้อนรำคาญกับบุคคลอื่นหรือ สาธารณะ จะดำเนินการปรับตามพระราชบัญญัติ สาธารณะสุข พ.ศ. 2535

นโยบายของกรุงเทพมหานครในการแก้ปัญหา สุนัขจรจัด

การนำเสนอโครงการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานระดับชาติของนักศึกษา

ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 1/2561

วันที่ 15 กันยายน 2561

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

นโยบายของกรุงเทพมหานคร นโยบายแรก คือ การทำหมันพร้อมฉีดวัคซีนกันโรคพิษสุนัขบ้า โดยมีการทำสัญลักษณ์สักรบริเวณใบหูป้องกันการ ทำหมันซ้ำ แล้วเอาไปปล่อยที่เดิม เพื่อให้สุนัขจรจัดนั้นสิ้นอายุขัยไปเอง เป็นวิธีการที่เคยนำมาใช้ ซึ่งหากใช้ควบคู่กับวิธีการอื่นจะทำให้สุนัขจรจัดหมดสิ้นไปได้

นโยบายที่สอง นำสุนัขจรจัดไปเลี้ยงที่ศูนย์ รับเลี้ยงสุนัขของกรุงเทพมหานคร ตั้งอยู่ที่เขต ประเวศ และอำเภอทพทัน จังหวัดอุทัยธานี เพื่อ ลดเหตุเดือดร้อนรำคาญ และลดมลภาวะทางกลิ่น และเสียง

นโยบายที่สาม โครงการหาบ้านใหม่ให้สุนัข โดยมีการคัดสุนัขที่มีลักษณะที่ดี นำไปรับการฝึกฝน ในระยะหนึ่ง แล้วมอบให้ประชาชนที่ต้องการสุนัข รับไปเลี้ยงดูต่อไปโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการ ซื้อหา โครงการนี้เกิดขึ้นเนื่องจากกรุงเทพมหานคร ไม่สามารถรับเลี้ยงสุนัขจรจัดไว้ได้ทั้งหมด

นโยบายที่สี่ การจดทะเบียนสุนัขเลี้ยง โดยการทำสัญลักษณ์ด้วยไมโครชิป เพื่อใช้ในการ ป้องกันไม่ให้สุนัขมีเจ้าของหลุดจากการ ควบคุมดูแล ทำให้สามารถนำสุนัขกลับไปคืนแก่ เจ้าของได้

วิธีการจัดการสุนัขจรจัดในเมืองชิคาโก

ในแต่ละรัฐ แต่ละเมืองของสหรัฐอเมริกา นั้น มีระเบียบข้อบังคับเรื่องเกี่ยวกับสัตว์เลี้ยงที่ต่างกัน ออกไป ซึ่งเมืองที่ผู้ศึกษาเข้ามาเป็นต้นแบบใน การแก้ปัญหาสุนัขจรจัดในกรุงเทพมหานครนี้ คือ เมืองชิคาโก รัฐอิลลินอยส์ ประเทศสหรัฐอเมริกา สุนัขทุกตัวที่เจอในเมืองจะต้องมีเจ้าของมาด้วย เสมอ เพราะมีกฎหมายและระบบการจัดการที่ เข้มงวดเกี่ยวกับสัตว์เลี้ยง ถ้าหากว่าเจอว่าสุนัขตัว ไหน ไม่มีเจ้าของจะต้องถูกจับและส่งตัวไปอยู่ใน

Chicago Animal Care & Control เพื่อความ สะอาดเรียบร้อยของบ้านเมือง และเตรียม ดำเนินการขั้นตอนต่อไป

ข้อควรปฏิบัติเมื่ออยากเลี้ยงสุนัข คือ สุนัข ทุกตัวที่มีอายุตั้งแต่ 6 เดือนขึ้นไปต้องขึ้นทะเบียน กับทางเมือง ผังไมโครชิป และต้องซื้อประกัน สุขภาพให้สุนัขด้วย นอกจากนั้นยังต้องพาสุนัขไป เดินเล่นหรือที่เรียกกันว่า walk dog อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สุนัขมีสุขภาพกายและมีสุขภาพจิตที่ดี แต่ เมื่อพาสุนัขออกไปเดินเล่นแล้วนั้นจะต้องเก็บอุจจาระของสุนัขให้เรียบร้อย มิเช่นนั้นจะต้องเสีย ค่าปรับเป็นเงิน \$50-\$500 เพราะทำให้พื้นที่ สาธารณะเกิดความสกปรก และจะต้องมีเชือกจูง สุนัขตลอดเวลาที่พาออกไปเดินเล่นข้างนอก ถ้าหากไม่ทำตามอาจถูกปรับเป็นเงินสูงถึง \$300 ได้ และในกรณีที่สุนัขไปกัดคนหรือสุนัขตัวอื่น จะต้องถูกปรับเป็นเงินถึง \$300-\$10,000 เรียกได้ ว่าการจะเลี้ยงสัตว์เลี้ยงหนึ่งตัวนั้น ผู้เลี้ยงจะต้อง มีความรับผิดชอบที่สูงมากและต้องมีฐานะทาง การเงินที่ดีประมาณหนึ่งเลยทีเดียว เพราะ ค่าใช้จ่ายของสัตว์เลี้ยงนั้นก็ไม่ใช่น้อย ไม่ว่าจะเป็น เป็นค่าอาหาร ค่าตัดขน ค่ารักษาพยาบาลต่าง ๆ รวมไปถึงค่าปรับที่อาจเกิดขึ้นในกรณีที่ปล่อยปละ ละเลยสัตว์เลี้ยงของตนจนสร้างความเดือดร้อน ให้ผู้อื่น

การพาสุนัขไปเดินเล่นนั้นถือเป็นกิจกรรม ยอดนิยมนับสำหรับชาวเมืองชิคาโกหรือที่เรียกกันว่า Walk Dog กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพของสุนัข ไม่ว่าจะเป็นสุนัขพันธุ์เล็กอย่างชิวาว่า ไปจนถึง สุนัขตัวใหญ่อย่างเซนพิทบูล เจ้าของจะชอบพามา เดินออกกำลังกายด้วยกันทั้งในยามเช้าและยาม เย็นหลังเลิกงาน แต่ถ้าหากว่าวันใดเจ้าของไม่ว่าง ก็สามารถใช้บริการกับบริษัทที่รับพาสุนัขเดินเล่น

การนำเสนอโครงการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานระดับชาติของนักศึกษา

ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 1/2561

วันที่ 15 กันยายน 2561

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

อย่างเช่น Little Paws Dog Walking, Windy City Paw เป็นต้น นอกจากนี้ยังสามารถพาสุนัขไปเล่นน้ำที่ Dog Beach เนื่องจากชิคาโกเป็นเมืองที่ติดทะเลสาบมิชิแกน มีชายหาดไว้สำหรับพักผ่อนหย่อนใจตลอดแนว และเมื่อมีชายหาดสำหรับคนแล้ว ที่เมืองนี้ยังจัดพื้นที่ชายหาดไว้ให้สำหรับสุนัขทั้งหลายด้วย อย่างเช่น Montrose Harbor Dog Beach, Belmont Harbor Dog Beach, Foster Avenue Dog Beach เป็นต้น ซึ่งสุนัขสามารถลงเล่นว่ายน้ำได้ตามใจชอบ โดยที่ไม่ต้องไปเล่นปะปนกับชายหาดสำหรับคน และนอกจากนี้บางชายหาดที่มีสุนัขมาใช้บริการเยาะอย่าง Montrose Harbor Dog Beach ก็มีข้อกำหนดว่าสุนัขต้องมีสุขภาพที่แข็งแรง มีภูมิคุ้มกันที่ดีและได้รับการฉีดวัคซีนครบตามที่แพทย์สั่ง และยังต้องมีใบอนุญาต Chicago Park District DFA และ tag ที่ออกโดยสัตวแพทย์ด้วย เพื่อป้องกันการแพร่กระจายของโรคไปสู่สุนัขตัวอื่น ๆ เรียกว่ามีความปลอดภัยและความรับผิดชอบต่อสังคมสูงมาก

หากในกรณีที่สุนัขเกิดมีลูกแล้วไม่สามารถเลี้ยงได้ หลักการแรกที่ยุทธยามรณรงค์กันคือการทำหมันให้สัตว์เลี้ยง เพื่อควบคุมปริมาณการเกิดและยังสามารถดูแลสัตว์ได้อย่างทั่วถึง ทางเมืองก็มีนโยบายการทำหมันให้สัตว์ในราคาที่ไม่แพงเอาไว้ด้วย หากสุนัขเกิดมาแล้วเจ้าของเลี้ยงไม่ไหวขั้นแรกจะประกาศหาผู้ใจบุญที่อยากจะรับอุปการะสุนัขพวกนี้ให้ได้ แต่ถ้าไม่สามารถหาใครมาเลี้ยงได้สุนัขเกิดใหม่เหล่านั้นจะต้องถูกรมแก๊สให้ตายอย่างสงบหรือไม่ก็ถูกฉีดยาตาย เป็นมาตรการที่โหดร้ายและเจ็บปวด แต่ก็ช่วยลดภาระของสังคมไปได้เยอะทีเดียว

ไม่มีสุนัขจรจัดให้เห็น ไม่มีการแพร่ขยายพันธุ์และไม่ทำให้เมืองสกปรก ส่วนสุนัขที่มีชีวิตอยู่รอดได้แต่ไม่มีบ้าน ก็สามารถมีคุณภาพชีวิตที่ดีได้เหมือนกัน โดยจะมีองค์กรที่รับดูแลสัตว์ที่ไม่มีที่พึ่ง และช่วยหาบ้านใหม่ให้ ในเมืองชิคาโกก็มีอยู่หลายองค์กร เช่น Paws Chicago เป็นองค์กรช่วยเหลือสัตว์เลี้ยงโดยเฉพาะสุนัขและแมว มีนโยบายว่าต้องการสร้างชุมชนแห่งการไม่ฆ่าสัตว์ลดปัญหาประชากรของสัตว์ไร้บ้านที่มีมากเกินไป และปรับนโยบายสวัสดิการของสัตว์ให้มีมาตรฐานที่ดีขึ้น

ในอดีตนั้น ชิคาโกเป็นเมืองที่มีประวัติการฆ่าสัตว์สูงสุด เพราะนโยบายการควบคุมปริมาณสัตว์มีแต่การทำด้วยการจับสุนัขที่ไม่มีใครต้องการไปรมแก๊สพิษให้ตายอย่างสงบ จนมาในช่วงปี ค.ศ. 1997-2015 องค์กรนี้ได้เกิดขึ้นและช่วยเหลือชีวิตสัตว์ไว้ได้เป็นจำนวนมาก สามารถลดปริมาณการฆ่าจากจำนวน 42,561 ตัวจนเหลือเพียง 8,682 ตัว ด้วยการรณรงค์ให้ความรู้กับคนอย่างเช่นเรื่องการทำหมันสัตว์ การรับอุปการะสัตว์ไร้บ้าน เหล่านั้นแทนที่การซื้อสัตว์ตัวใหม่มาเลี้ยง หากอยากช่วยเหลือสัตว์ไร้บ้านบ้างก็สามารถทำได้ด้วยวิธีการ คือเป็นอาสาสมัครให้กับองค์กรบริจาคเงินช่วยเหลือ รับอุปการะเป็นครอบครัวใหม่ให้สุนัขและแมวไปจนถึงการเอื้อเฟื้อสถานที่พักพิงชั่วคราว

สุนัขและแมวทุกตัวที่มาอยู่ที่นี่จะได้รับการทำหมันเพื่อลดปริมาณการเกิดและได้รับการรับรองว่าจะไม่ถูกฆ่าทิ้งในภายหลังอย่างแน่นอน นอกจากนี้องค์กรกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับสัตว์เลี้ยงเพื่อหาเงินเข้ากองทุนดูแลสัตว์ไร้บ้านที่มีมากกว่า 6,000 ตัวในแต่ละปี กิจกรรมการหาท่านผู้ใจดีที่อยากอุปการะรับเลี้ยงสุนัขและ

การนำเสนอโครงการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานระดับชาติของนักศึกษา

ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 1/2561

วันที่ 15 กันยายน 2561

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

แมว แต่การจะรับสุนัขและแมวจากองค์กรไปเลี้ยงก็ไม่ใช่ง่าย ต้องทำตามข้อกำหนดขององค์กรให้ครบทุกข้อ อย่างเช่น อายุ 21 ปีขึ้นไป มีหลักฐานการเป็นพลเมืองที่ออกโดยรัฐบาล ต้องพาสมาชิกในบ้านมาให้ครบทุกคน สามารถที่จะใช้เวลากรอกข้อมูลพร้อมทั้งให้คำมั่นสัญญาว่าจะเลี้ยงดูสุนัขหรือแมวตัวนั้นไปได้ตลอดชีวิตของมัน และมีค่าธรรมเนียมสำหรับการรับเลี้ยง \$300-\$400 ซึ่งนับเป็นตัวเลขที่สูงทีเดียว จะเห็นได้ว่าต้องเป็นคนที่มีพร้อมในทุก ๆ ด้านจึงจะเลี้ยงดูสัตว์เหล่านี้ได้ (Napat, K, 2560)

สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาและเปรียบเทียบถึงนโยบายสาธารณะในระดับท้องถิ่น เกี่ยวกับการแก้ปัญหาสุนัขจรจัดระหว่างกรุงเทพมหานครกับเมืองชิคาโกและวิธีการแก้ปัญหาที่มีต้นแบบมาจากเมืองชิคาโก ผู้เขียนเห็นว่าความแตกต่างที่เห็นได้อย่างชัดเจนระหว่างกรุงเทพมหานครกับเมืองชิคาโกคือ “การบังคับใช้กฎหมาย” ในที่นี้พูดถึงการบังคับใช้กฎหมายที่จริงจังและเข้มงวดเกี่ยวกับการจัดการสุนัขจรจัดถึงสัตว์เลี้ยงภายในเมืองสังเกตได้จากหลายนโยบายไม่ว่าจะเป็นการทำหมัน ฉีดวัคซีน หรือแม้กระทั่งศูนย์รับเลี้ยงสุนัขทั้งกรุงเทพมหานครและเมืองชิคาโกมีความคล้ายคลึงกันเกือบทั้งหมด วิธีการแก้ไขปัญหาสุนัขจรจัดโดยมีต้นแบบมาจากเมืองชิคาโกนั้นมีหลายประการ เริ่มจาก

ประการที่หนึ่ง การจดทะเบียนสุนัข ส่งเสริมให้เจ้าของสุนัขใส่ใจกับสุนัขเลี้ยงของตนมากขึ้นด้วยการขอให้นำสุนัขมาฉีดวัคซีนและทำประวัติไว้กับ กทม. เมื่อฉีดวัคซีนแล้ว กรุงเทพมหานคร จะออก 'บัตรประจำตัวสุนัข' ให้

ข้อดีคือหากสุนัขสูญหาย ถูกขโมย ปลัดหลงออกจากบ้าน แล้วมีผู้พบเจอสุนัข เมื่อนำสุนัขมาส่ง ชิพจะทราบทันทีว่าจะติดต่อคืนเจ้าของที่บ้านไหน สุนัขสามารถนำสุนัขไปฉีดวัคซีนชิพกับกรุงเทพมหานครได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย แต่อาจต้องรอจังหวะบ้างหากจำนวนชิพเต็มหมดและอยู่ในช่วงการประมวลชื่อชิพใหม่ เจ้าของสุนัขที่สามารถรับผิดชอบค่าใช้จ่ายสามารถนำสุนัขตัวโปรดไปฉีดชิพได้เองที่คลินิกเอกชน อาจมีค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้นนิดหน่อย โดยทางกรุงเทพต้องประสานกับคลินิกเอกชนไว้เรียบร้อยแล้วในเรื่องการส่งข้อมูลเกี่ยวกับสุนัขกลับไปทาง กรุงเทพมหานคร เพราะ 'บัตรประจำตัวสุนัข' จะต้องออกให้โดยกรุงเทพมหานคร

ประการที่สอง การทำหมันและฉีดวัคซีน เพื่อป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าต้องนำสุนัขไปฉีดวัคซีนปีละหนึ่งครั้ง แผนงานที่กทม. ทำอยู่ขณะนี้คือการรณรงค์ฉีดวัคซีน นำสัตว์แพทย์ออกฉีดวัคซีน 50 เขตทั่วกรุงเทพฯ พร้อมกันในสัปดาห์เดียว เพื่อป้องกันพร้อมกันทั่วทุกเขต ศูนย์บริการสาธารณสุขให้บริการฉีดวัคซีนฟรีทุกบ่ายวันศุกร์อยู่แล้ว หากมีสุนัขเกิน 10 ตัวเรียกไปฉีดถึงที่ได้เลย และถ้าเลี้ยงสุนัขแล้วรู้ตัวว่ามีความสามารถเลี้ยงสุนัขได้เพียงตัวเดียว ควรนำสุนัขไปทำหมันเพื่อลดอัตราการเกิดใหม่ของสุนัขที่ต้องรับผิดชอบ เมื่อสุนัขตัวโปรดออกลูกออกหลานมาเรื่อย ๆ ค่าใช้จ่ายย่อมเพิ่มขึ้น แรกๆ อาจไม่รู้สึกรึ้น แต่นานวันเมื่อค่าใช้จ่ายรัดตัวขึ้น คนส่วนใหญ่ก็มักนำสุนัขจรจัดไปปล่อยตามสถานที่ต่าง ๆ เป็นสาเหตุของปัญหาสุนัขจรจัด

ประการที่สาม ปรับปรุงสถานที่พักพิงสุนัข โดยจะพัฒนา ศูนย์ควบคุมสุนัขกรุงเทพมหานคร (ประเวศ) และศูนย์ควบคุมสุนัขกรุงเทพมหานคร

การนำเสนอโครงการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานระดับชาติของนักศึกษา

ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 1/2561

วันที่ 15 กันยายน 2561

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

(อุทัยธานี) ให้สามารถรองรับสุนัขได้อย่างเหมาะสม
ขึ้นทะเบียนเป็น สถานพักพิงสุนัขชุมชน โดยเชิญ
ชวน 'กลุ่มคนรักสุนัข-ผู้ใจบุญ' ที่เลี้ยงสุนัขในบ้าน
เป็นจำนวนมาก ๆ มาขึ้นทะเบียนกับกรุงเทพมหานคร
โดยมีหลักเกณฑ์ว่าต้องไม่เลี้ยงเพิ่ม โดยทาง
กรุงเทพมหานครต้องจัดส่งเจ้าหน้าที่ไปทำหมัน
และฉีดวัคซีนให้หมาเสมอเข้าไปปรับปรุงด้าน
กายภาพการเลี้ยงให้ดูสะอาดให้สุนัขเหล่านี้มีชีวิต
ความเป็นอยู่ที่ดี

ประการที่สี่ ส่งเสริมการอุปการะสุนัข ให้
ประชาชนช่วยมาทำบุญกับสุนัขที่ถูกทอดทิ้งที่
ศูนย์ฯ ประเวศและทัพนสงเสริมให้ประชาชนมา
รับไปเลี้ยงเป็นสุนัขบ้าน

ประการที่ห้า สร้างสวนสุนัข หรือ Dog
Park ให้สุนัขและเจ้าของได้มีที่ออกกำลังกาย
ร่วมกัน เพื่อพัฒนาความสัมพันธ์ของสุนัขและ
เจ้าของ ลดการนำสุนัขไปปล่อยให้น้อยลง และ
เพื่อสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีของสุนัข
การสร้างสวนสุนัขต้องเป็นการทำงานร่วมกัน
ระหว่างกรุงเทพมหานครและสำนักสิ่งแวดล้อม
สร้างเป็นสวนสาธารณะสำหรับสุนัข หลักเกณฑ์
การใช้สถานที่ เช่น ต้องจดทะเบียนสุนัข สุนัขต้อง
มีสายจูงและควบคุมได้ สุนัขต้องไม่ดุ เจ้าของต้อง
รับผิดชอบความสะอาด

ประการที่หก ปลูกฝังเรื่องสวัสดิภาพสัตว์ให้
เด็กและเยาวชน โดยเริ่มตั้งแต่การสร้างหลักสูตร
การเลี้ยงสุนัขเลี้ยงสัตว์อย่างถูกต้อง ซึ่งจะ
เป็นการแก้ปัญหาสุนัขจรจัดระยะยาว

ประการที่เจ็ด การประชาสัมพันธ์ เนื่องจาก
ที่ผ่านมามาขาดการสื่อสารสร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง
ทำให้คิดกันไปคนละทาง โดย กทม. จะแก้ไข
ความเดือดร้อนของประชาชนและดูแลสวัสดิภาพ
สัตว์ไปพร้อมกัน

ประการที่แปด วิธีการกำจัดสุนัขจรจัดด้วย
การฆ่าหรือรมแก๊ส เป็นวิธีที่โหดร้ายแต่เด็ดขาด
เป็นวิธีที่ต่างประเทศรวมถึงเมืองซิดนีย์เพื่อ
แก้ปัญหาสุนัขจรจัด และได้ผล แต่ถ้าหากจะ
นำมาใช้ในประเทศไทยแล้วแน่นอนว่าต้องมี
กระแสต่อต้านที่ค่อนข้างรุนแรงอย่างแน่นอนไม่
ว่าจะเป็นจากกลุ่มคนที่เชื่อในหลักคำสอนศาสนา
หรือกลุ่มคนรักสุนัขต่าง ๆ

และสำคัญที่สุดคือ ประการที่เก้า บังคับใช้
กฎหมายอย่างเข้มงวด เพราะหากมีนโยบายที่ดี
เพียงใดแล้วแต่ไม่มีการบังคับใช้กฎหมายที่จริงจัง
เพราะคนก็จะละเลยถึงปัญหาน้อยๆดี เพราะคิดว่า
ไม่เป็นอะไร ไม่ผิดอะไร โดยต้องมีมาตรการ
การโทษเจ้าของสุนัขอย่างจริงจัง ต้องอาศัย
ความร่วมมือจากทุก ๆ ฝ่าย ไม่ว่าจะเป็น
เจ้าหน้าที่หรือประชาชน เพื่อที่จะลดปัญหาสังคม
อีกด้านหนึ่ง คือปัญหาที่เกิดจากสุนัขจรจัดนั่นเอง

เพราะฉะนั้นแล้วหากจะให้ย้อนไปถึงต้นตอ
ของปัญหาสุนัขจรจัดนั้น คงจะต้องย้อนกันไปถึง
จิตสำนึกของผู้เลี้ยง ในเมืองซิดนีย์ผู้ที่จะเลี้ยง
สุนัขและสัตว์เลี้ยงได้นั้น ต้องมีความพร้อมใน
ทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของทุนทรัพย์ สถานที่
เวลาที่ต้องมีให้สุนัขของตนเอง แต่ในไทย
โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรุงเทพมหานครที่มีผู้คน
อาศัยอยู่อย่างหนาแน่นนั้น ใคร ๆ ก็สามารถเลี้ยง
สุนัขได้ แต่ถึงอย่างนั้นไม่ได้ให้ความสำคัญกับ
การดูแลสุนัขมากนัก และสุดท้ายกลายเป็นปัญหา
สังคมแบบเรื้อรังไม่มีที่สิ้นสุด ต้องมีการบังคับใช้
มาตรการที่เด็ดขาดกับผู้ที่ต้องการที่จะเลี้ยงสุนัข
วิถีทางอีกประการหนึ่งในการแก้ปัญหาหมาจรจัด
อย่างยั่งยืนก็คือ การนำหมาจรจัดมาเลี้ยงเป็นหมา
บ้าน มันจะเปลี่ยนสถานะจากสุนัขข้างถนน มาอยู่
ในสถานที่ที่มีรั้วรอบขอบชิด โดยช่วยกันนำสุนัข

การนำเสนอโครงการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานระดับชาติของนักศึกษา
ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 1/2561
วันที่ 15 กันยายน 2561

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

เร่ร่อนไปเลี้ยง อย่างมีความรับผิดชอบตาม
ศักยภาพทางเศรษฐกิจของตน จะเป็นการแก้ปัญหา
ได้ตรงจุด และเป็นการประหยัดงบประมาณ
แผ่นดินได้เป็นอย่างมาก แต่ทั้งนี้หน่วยงานของรัฐ
ควรมีการรณรงค์เพื่อปลูกฝังค่านิยมให้คนไทยมี
ความ รักร่วมกับความรับผิดชอบต่อสุนัขที่เลี้ยง
อยู่ตลอดชีวิต นอกจากนี้รัฐควรให้บริการเรื่อง
การทำหมันฟรี (ควรทำหมันก่อนแจก) และฉีด
วัคซีนราคาถูกลง (ราคาต้นทุน หรือกำไรร้อย) ให้กับ
สุนัขเร่ร่อนที่คนนำไปอุปการะและที่สำคัญ
รับผิดชอบต่อรักและเลี้ยงดูมันต่อไปตลอดชีวิต

เหนือสิ่งอื่นใดวิธีที่จะแก้ปัญหาสุนัขจรจัดได้
ดีที่สุดคือการบังคับใช้กฎหมายที่จริงจัง อีกทั้งต้อง
อาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็น
เจ้าหน้าที่ หรือประชาชนด้วยเพราะปัญหาที่
เกิดขึ้นจากสุนัขจรจัดนั้นไม่ใช่ปัญหาที่จะมองข้าม
เพราะเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่ออย่างมาก
ต่อสังคม ถ้าคนส่วนใหญ่ตระหนักถึงความจำเป็น
ของการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ให้ความสนับสนุน
ร่วมมือ ร่วมใจกันอย่างเต็มที่ โดยไม่คำนึงถึงเพียง
ความรู้สึกพึงพอใจหรือเพียงเพื่อประโยชน์
เล็กน้อยส่วน ตัว ความสำเร็จของการแก้ไขปัญหา
จากสุนัขเร่ร่อนจะเป็นความจริงขึ้นมาได้โดยเร็ว

เอกสารอ้างอิง

University, in collaboration with the
Faculty of medicine, Chulalongkorn
University (2005)."Executive summary.
The executives "impact assessment, health
and social policies to regulate dog.
Homeless and rabies in Bangkok.Bangkok
Health Office.
Bureau of epidemiology, Department of
disease control, Ministry of health (2018).
Executive summary epidemiological
surveillance.
Prevention and control of rabies, the
disease control Department of the
Ministry of the epidemiology Bureau.
Public health [Online]. Source: [http://
203.157.15.110/boe/diseases.php?
ds_key = c2l0&dsid = UmFiaWVz&Mjl
= ds = \[2561 April 11\].](http://203.157.15.110/boe/diseases.php?ds_key=c2l0&dsid=UmFiaWVz&Mjl=ds)
DR. BRUCE FOGLE (1996). guide dog care
full. Translation by faculty, Department of
internal medicine.
Veterinary science, Chulalongkom University.
Bangkok: with notebook.
Napat, K. (2017). ma life in America will
be the facilitation?, according to see.
[Online]. Source: [Https://dayinus.com
/dog-life-usa/\[April 11 2](Https://dayinus.com/dog-life-usa/)